Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II | Warszawa, dnia 9 kwietnia 1938 r. | Nr 20

TREŚĆ:

42.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 30 marca 1938 r.

w sprawie poddania zatargu zbiorowego w przemyśle pończoszniczym na obszarze miasta Łodzi rozstrzygnięciu komisji rozjemczej.

Na podstawie art. 1, 3 ust. (1) i 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komi-

sjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313) zarządzam co następuje:

Wobec niemożności polubownego załatwienia zatargu zbiorowego pomiędzy pracodawcami a pracownikami o ustalenie warunków pracy i płacy w przemyśle pończoszniczym na obszarze miasta Łodzi oraz wobec tego, że zatarg ten nabiera charakteru zagrażającego ogólnopaństwowym interesom gospodarczym — poddaję zatarg ten rozstrzygnięciu Komisji Rozjemczej, którą w tym celu powołuję i wyznaczam na przewodniczącego Komisji p. Wacława Preniera, Naczelnika Wydziału Rozjemstwa i Polityki Pracy.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

43.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 31 marca 1938 r.

o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Arbitrażowej w Katowicach z dnia 23 listopada 1937 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w przemyśle mydlarskim.

Na podstawie § 27 rozporządzenia o przyjmowaniu i wydalaniu robotników i pracowników podczas okresu demobilizacji gospodarczej (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr 65, poz. 643) i § 24 tegoż rozporządzenia, zmienionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 93, poz. 866) zarządzam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Arbitrażowej w Katowicach z dnia 23 listopada 1937 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w przemyśle mydlarskim na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego, nadaję moc obowiązującą od dnia 23 listopada 1937 r.

Tekst orzeczenia podany jest poniżej.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

1 zał.

Zał. do zarz. M. O. S. z dn. 31.III. 1938 r.

ORZECZENIE

Komisji Pojednawczo-Arbitrażowej w Katowicach z dnia 23 listopada 1937 r., ustalające warunki pracy i płacy w przemyśle mydlarskim.

Przewodniczący: *inż. Stanisław Kossuth*
Sekretarz: *mgr Lucjan Korcyl*

Ławnicy:

po stronie pracodawców:

1) *inż. Czesław Knauer*,
2) *dr Kazimierz Gluziński*,
3) *Wincenty Niederliński*, wł. warszt.

po stronie pracowników:

1) *Jan Kubowicz*, sekr. Zw. Zaw. Met.,
2) *Stanisław Bajdur*, gen. sekr.,
3) *Paweł Kubik*, gł. sekr. Zw. Zaw. Met.

Na rozprawę w sprawie układu zbiorowego dla pracowników zatrudnionych w przemyśle mydlarskim stawili się:

a) ze strony wnioskodawcy, w imieniu Związku Zawodowego Metalowców Z. Z. Z., Katowice — *Jan Sitek*, sekr. okręg.,
b) ze strony przeciwnika wniosku, w imieniu:
   1) Związku Pracod. Śląskiego Przemysłu Mydlarskiego — *dyr. Ślosarek*,
   2) firmy Kołłontay, Katowice-Brynów — *dyr. Prusak*,
   3) „ D. Czwiklitzer, Katowice — *dyr. Kaufman*,
   4) „ E. Socha, Chorzów — *dyr. Socha* i
   5) „ Lukasik, Tarnowskie Góry — *Gogolek*.

Komisja po wysłuchaniu wywodów stron i po naradzie orzekła co następuje:

Stawki płac oraz dodatki socjalne (dodatek domowy i na dziecko), ustalone orzeczeniem Komisji z dnia 10 marca 1937 r., podwyższa się o 6 procent. Dalsze postanowienia powyższego orzeczenia obowiązują nadal bez zmiany, z wyjątkiem postanowień o terminie wypowiedzenia.

W ten sposób ustalona taryfa zarobkowa obowiązuje od dnia 22 listopada 1937 r. do dnia 31 maja 1938 r. z tym, że może być wypowiedziana na jeden miesiąc przed upływem tego terminu, a w razie niewypowiedzenia obowiązuje na każde dalsze 3 miesiące z jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

Strony winny wyrazić zgodę na to orzeczenie w ciągu dni 5.

(—) *inż. Kossuth*

(—) *Bajdur* (—) *Kubik* (—) *Kubowicz* (—) *inż. Knauer*

(—) *Niederliński*

44.

OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 30 marca 1938 r.

o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze m. st. Warszawy i okolicy układowi zbiorowemu pracy z dnia 18 marca 1938 r.

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych Rzeczypospolitej Polskiej i Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce zgłosiły do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Mini-

stra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw budowlanych na obszarze m. st. Warszawy, Bielan i Młocin, Żerania, Annopola, Starego Bródna, Ząbek, Kawenczyna, Wawra, Gocławka, Falenicy-Otwocka, Wilanowa, Służewa, Służewca, Okęcia, Rakowca łącznie z Paluchem, Fortu Bema, Szczęśliwic, Boernerowa-Babic, Wawrzyszewa oraz Włoch-Pruszkowa układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Warszawie w dniu 18 marca 1938 r.

a) po stronie pracodawców przez Stowarzyszenie Zawodowe Przemysłowców Budowlanych Rzeczypospolitej Polskiej,

b) po stronie pracowniczej przez Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, Okrąg w Warszawie.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy I Okręgu (Warszawa, ul. Marszałkowska Nr 84) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 30.III. 1938 r.

UKŁAD ZBIOROWY PRACY

dla przemysłu budowlanego w Warszawie i okolicy.

W dniu 18 marca 1938 r. zawarto pomiędzy Stowarzyszeniem Zawodowym Przemysłowców Budowlanych R. P. w osobach: pp. Stanisława Pronaszki, Tadeusza Czosnowskiego i Bronisława Szybalskiego — z jednej strony,

a Centralnym Związkiem Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów

w Polsce, Okrąg w Warszawie, w osobach: pp. Feliksa Sochy, Bolesława Czerwińskiego, Pawła Wasilewskiego, Aleksandra Nitki i Stanisława Wodzeńskiego — z drugiej strony

układ treści następującej:

§ 1.

Układ niniejszy obowiązuje na czas nieograniczony z tym, że co roku do dnia 31 marca mogą być przez obie strony zgłaszane wnioski celem wprowadzenia poprawek i zmian do układu.

Układ obejmuje wszelkie roboty, wchodzące w zakres budownictwa, i obowiązuje na obszarze m. st. Warszawy, Bielan i Młocin, Żerania, Annopola, Starego Bródna, Ząbek, Kawenczyna, Wawra, Gocławka, Falenicy-Otwocka, Wilanowa, Służewa, Służewca, Okęcia, Rakowca łącznie z Paluchem, Fortu Bema, Szczęśliwic, Boernerowa-Babic, Wawrzyszewa oraz Włoch-Pruszkowa.

UWAGA: zgłaszanie wniosków celem wprowadzenia poprawek i zmian do układu przewidziane w tym paragrafie może nastąpić z wiosną każdego roku trwania układu, nie później jednak niż 31 marca.

§ 2.

Układ wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r.

§ 3.

Na budowach stosowany będzie 8-mio godzinny dzień pracy i 6-cio godzinna sobota (tzw. angielska).

Robotnikowi po przepracowaniu roku przysługuje prawo do 8-mio dniowego urlopu, a po przepracowaniu 3-ch lat do 15-dniowego płatnego urlopu — w myśl ustawy z dnia 16 maja 1922 r.

Zwalnianie robotników bezpośrednio przed nabyciem prawa do urlopu nie będzie stosowane, z wyjątkiem konieczności rzeczowej.

§ 4.

Ustala się następujące stawki płac za godzinę pracy:

	od 1.IV.	od 1.VIII.
murarz — nie mniej niż	zł 1.35	1.45
murarz — przy wykonywaniu samodzielnych trudniejszych prac murowanych lub tynkowanych (np. licowaniu		

	od 1.IV.	od 1.VIII.
ozdobnym ścian licówką, murowaniu filarów wielobocznych i trudniejszych sklepień, ciągnięciu i gierowaniu ozdób architektonicznych, ozdobnym tynkowaniu ścian frontowych, sztablatur, tynków szlachetnych, samodzielnym ustawianiu futryn itp.) otrzymuje nie mniej niż . .	1.50	1.55
gracownik — nie mniej niż	0.90	0.95
koźlarz noszący najmniej 30 cegieł — nie mniej niż	1.05	1.12
cieśla I-ej kategorii, który wykonywa samodzielnie wg rysunków połączenia i zaciosy w wiązaniach dachowych i innych oraz montuje takowe na miejscu przeznaczenia, wykonywa schody drewniane, podłogi białe, drzwi szpungowe itp. oraz samodzielnie wykonywa według rysunku szalunki do żelbetów — nie mniej niż . . . . ,	1.35	1.45
pozostali cieśle — nie mniej niż . .	1.10	1.18
zbrojarz, który wykonywa samodzielnie na podstawie otrzymanych rysunków konstrukcyjnych gięcie żelaza, układanie i wiązanie armatury na szalowaniach — nie mniej niż	1.35	1.45
zbrojarz II-ej kategorii, który wykonywa gięcie żelaza wg szablonów i szkiców, układa i wiąże na szalowaniu armaturę żelazną — nie mniej niż	0.90	0.92
betoniarz, który wykonywa układanie zaprawy betonowej w szalowaniach trudniejszych konstrukcyj, ubija i wyrównuje zabetonowane części konstrukcji żelbetów — nie mniej niż	0.90	0.92
pomoc na budowie wszelkiego rodzaju (do noszenia materiałów, przy cieśli, przy zbrojarzu, betoniarzu itd.) — nie mniej niż	0.75	0.80

Roboty przy rozbiórce i roboty ziemne na budowie opłacane są według stawki dla pomocy na budowie.

§ 5.

O ile na robocie budowlanej jest stosowany system akordowy, stawki jednostkowe za pracę w akordzie powinny być obliczone w taki sposób, aby zarobek ogólny robotnika akordowego był co najmniej o 25% wyższy od płacy dniówkowej robotnika odpowiedniej kategorii.

Za pracę na rusztowaniach wiszących (drabinach wiszących itp.) robotnik otrzymuje do każdego wynagrodzenia dodatek w sumie 50% jego stawki normalnej.

§ 6.

Wypłaty w zasadzie winny odbywać się co tydzień i to w sobotę niezwłocznie po zakończeniu robót, przy czym wypłata nie może trwać dłużej niż godzinę po zakończeniu pracy.

§ 7.

W razie wykonywania na budowie robót, wchodzących w zakres przedsiębiorcy, przez podprzedsiębiorcę, przedsiębiorca odpowiada za podprzedsiębiorcę wobec robotnika — w myśl art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników.

§ 8.

Na budowach robotnicy wybierają spośród swego grona przynajmniej jednego delegata i zastępcę. Po odniesieniu się do kierownictwa, ustanowionego przez przedsiębiorcę, liczba delegatów może być powiększona. Przy wyborze większej liczby delegatów winny być uwzględniane większe grupy fachowe robotników.

Delegaci:

1) czuwają nad wykonaniem warunków umowy oraz przestrzeganiem ustawodawstwa pracy i przepisów regulaminu pracy, który po uzgodnieniu z robotnikami

i zatwierdzeniu przez Inspektora Pracy winien być wywieszony na widocznym miejscu na budowie,

2) pośredniczą pomiędzy robotnikami i kierownictwem robót celem zapobiegania zatargom w czasie pracy.

Delegaci pracują na ogólnych warunkach dla wszystkich robotników, lecz za pełnienie swych funkcji nie będą szykanowani ani zwalniani z pracy, z wyjątkiem istotnej konieczności.

Należeniu robotników do Związku firmy nie będą stawiały przeszkód. W porozumieniu z kierownictwem budowy przedstawicielowi Związku przysługuje prawo interwencji na budowie w razie niezałatwienia zatargu z delegatami.

§ 9.

Przedsiębiorców budowlanych obowiązuje przestrzeganie warunków higieny i bezpieczeństwa pracy, w myśl rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej z dnia 23 maja 1935 r., a zwłaszcza urządzenie pomieszczeń na szatnie i przebieralnie, stołownie, miejsc na przechowanie narzędzi, odpowiednio zabezpieczonych od kradzieży.

§ 10.

Powołana zostanie Komisja Porozumiewawcza, która w wypadku wynikających nieporozumień z tytułu wykonywania niniejszego układu będzie rozpatrywać i uzgadniać sprawy sporne.

Warszawa, dnia 18 marca 1938 r.

Za Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce:

(—) *Socha*

(—) *B. Czerwiński*

(—) *P. Wasilewski*

(—) *A. Nitka*

(—) *S. Wodzeński*

Za Zarząd Stowarzyszenia Zawodowego Przemysłowców Budowlanych Rzeczypospolitej Polskiej:

(—) *St. Pronaszko*

(—) *Tad. Czosnowski*

(—) *B. Szybalski*

(m. p.) Rejestruję 22.III. 1938 r.

Inspektor Pracy I Okręgu:

(—) *R. Gregołajtys*

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 97813. 31.III.1938. 1200.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 20 gr.**